

בְּמִקּוֹר כָּל הַשִּׁירִים

מגרמנית: עמרי משורר-הרים

אריה לודוויג שטראוס נולד בשנת 1892 בעיר אאכן שבגרמניה. בשנות מלחמת העולם הראשונה גויס לצבא הגרמני ונפצע ברגלו. בתום המלחמה למד ספרות גרמנית, היסטוריה של הספרות ופילוסופיה בברלין ובמינכן, שם הצטרף לחוגי הציונים ולתנועת 'הפועל הצעיר'. בשנת 1935 הגיעה משפחת שטראוס לירושלים והשתלבה בחוגי האינטליגנציה הגרמנית שנוצרו בעיר. כעבור שנתיים עברו לקיבוץ הזורע כדי להגשים את רצונו של שטראוס להיות חקלאי. חלומותיו של האינטלקטואל הגרמני לא החזיקו מעמד זמן רב, וכעבור שנתיים החל לשמש מורה בבית הספר החקלאי בבן שמן. המתח בין הרצון למגע עם האדמה והטמנת זרעי חיים בתוכה לבין הצורך לדלות מתוך הארץ קניינים שברוח, היה אחד ממתחי היסוד של חייו. לודוויג שטראוס הרבה לעסוק בחקר השירה והמקרא, היה ממייסדי החוג לספרות השוואתית באוניברסיטה העברית, ולימים עמד בראש החוג. עם תלמידיו נמנו משוררים כנתן זך, ט. כרמי, יהודה עמיחי, דן פגיס, חיים גורי וטוביה ריבנר. כאשר נאלץ לפרוש מתפקידו זה עקב מחלה, החליפה אותו, לפי בקשתו, ידידתו הקרובה לאה גולדברג, שמשירה תרגם לגרמנית. הוא כתב בעברית, ובמקביל הוסיף לכתוב בגרמנית. הוא שואל במקום אחד: "איפה השפה, אשר בה אוכל להגיד את כל מה שחי בקרבי? שתי השפות שלי הן זוג השפתיים של לבי."

תודת המתרגם למשוררת

(לשירה של לאה גולדברג)

מִלְשׁוֹן־קִדְשָׁה בָּקַע שִׁירָה הָרָה,
כְּפָרִץ מְגֻזֵּעַ־קֶדֶם הַשְּׁלֵהֶבֶת
אֲשֶׁר אֶת הָעֵלֶוֶה הַמְּאֻבָּכֶת
בְּחֵן עֲטָרֶת־עֲלֻמִּים תִּמְשָׁח.

רָעִית אֶת הַמְּכֹאֹב אֶל הַמְּחֹל,
אֶצְלָת לְתִהוֹמִי אֶת כֶּנֶף הָרֶחָף.
אֶת חֵיל הַנִּפְתָּלִים וְעַז הַסִּחָף
יִדְעֶתָ אֶל בְּרֶק־חִיּוֹף־אִשָּׁה לְגָאֵל.

וְכֵן בֵּין שְׁתֵּי שְׁפוּתֵי אֲנִי נֹדֵד,
מִזֹּו אֶל עֶבֶר זֶה שׁוֹלַח הֵד, –
כְּשִׁמְעַ אֶת צִלְלָהּ אֵיךְ הֵן נִדְמֹו!

כְּמוֹ הִירָק אֲצִיל־הִזִּי שֶׁל מֶרֶץ
אֲשֶׁר כּוֹנֵן אֶת אֶפְלַת הָעֵץ,
כְּנִפֵּי־שִׁפְתָּהּ אֶת לִבִּי רִחֲמוּ.

עֲתָה בְּהַעֲדָרָהּ, יֵשׁ לְהַבִּיעַ.
בָּיִם וְהָר כָּבֵד מִתְהַוֶּה וּמָרָה.
צִלְיִי רֵאשִׁית הֵן מְרַהֲבִים אֲבָרָה
עַדִּי עֲרֹבָהּ רֶם־שָׁגַב לְהִרְקִיעַ.

כִּי מָה שֵׁיִשׁ לוֹ שֵׁם־אַמֶּת עֲתָה:
כָּאֵם הַשְּׁחֹר הֶפֶךְ בֶּן־רָגַע יוֹם,
וְאוֹר אֶפֶף בְּסִנּוּרֵי־פֶתָאם –
נִטְמַע תוֹךְ הַצִּלְלוֹת הַיַּחֲדָה.

אָדָם, שְׂרוּי בְּמִקּוֹר כָּל הַשִּׁירִים.
אֶת שֵׁעַר הַקּוֹלוֹת וְהַמְּרָאוֹת,
מִמְּקַהֲלַת גִּפִּי מְאֲדָרִים

מִלֵּאָתָּה, וּסְגֵרְתִּינִי בְּמַעֲזוֹ,
לְעוֹף בְּהַמְנוּנוֹת לְעִבְרִים,
נִתַּתְּ לִי נִיב עֲלִיוֹן עַל תּוֹ וְאוֹתָהּ.